

Výukový materiál zpracován v rámci projektu EU peníze školám

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0914

Šablona:	III/2	č. materiálu:	VY_32_INOVACE_02
----------	-------	---------------	------------------

Název školy:	Výchovný ústav, Střední škola a školní jídelna, Buškovice 203, 441 01
Třída/ročník:	1. D
Jméno autora:	Bc. Pavel Polan
Datum vytvoření:	8. 1. 2013

Vzdělávací oblast:	Technologie
Tematická oblast:	Ruční opracování materiálů
Předmět:	Technologie
Výstižný popis způsobu využití, případně metodické pokyny:	Frontální přezkoušení znalostí o tématu Použití příkladů z praktických činností Práce ve skupinkách
Klíčová slova:	PILY - PILOVÝ LIST - ŘEZÁNÍ
Druh učebního materiálu:	Pracovní list, Učebnice

RUČNÍ PILY

Pily k ručnímu řezání dřeva jsou tradiční truhlářské a tesařské nástroje. Jednotlivé typy se odlišují ve velikosti, tvaru, upevnění pilového listu, druhu pilového listu, způsobu řezání a v počtu pracovníků, kteří s pilou řezou. Používají se na přeřezávání a rozřezávání dřeva ve všech směrech.

HLAVNÍ DRUHY RUČNÍCH PIL

1) PILA RÁMOVÁ

Pilou řežeme menší řeziva jako latě, hranolky nebo prkna. Před řezáním se napne provázkem a list se srovná ručkami. Pila je JEDNOMUŽNÁ tzn. řeže s ní pouze jeden pracovník. Má různé pilové listy.

a) ROZSEČKA

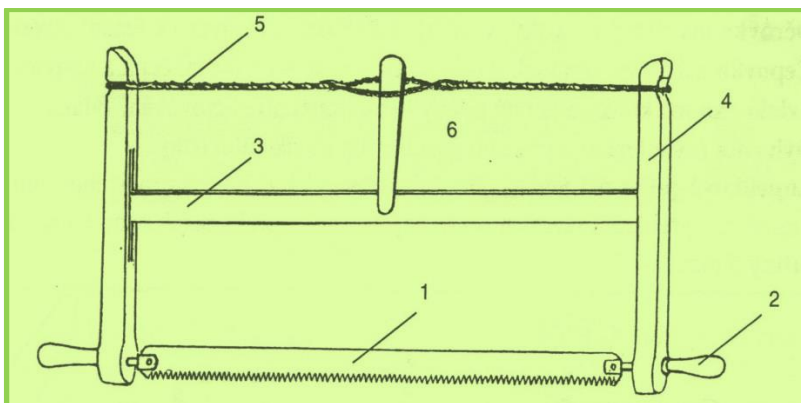
Má hrubší ozubení, proto ji používáme na hrubější řezání.

b) OSAZOVAČKA

Ozubení je jemnější, používá se k řezání opracovaných dílů nebo řezání spojů například čepů a rozporů.

c) VYKRUŽOVAČKA

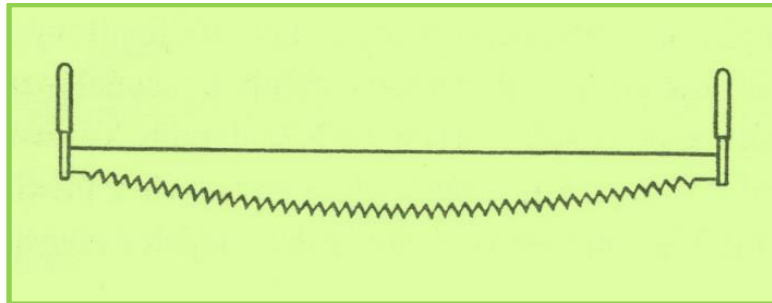
Má úzký pilový list (6 – 10 mm) s jemným ozubením. Dokáže vyřezávat otvory, oblouky a jiné nepravidelné tvary.

1 – pilový list
2 – rukojeť
3 – příčka
4 – rameno
5 – motouz
6 – napínací kolík

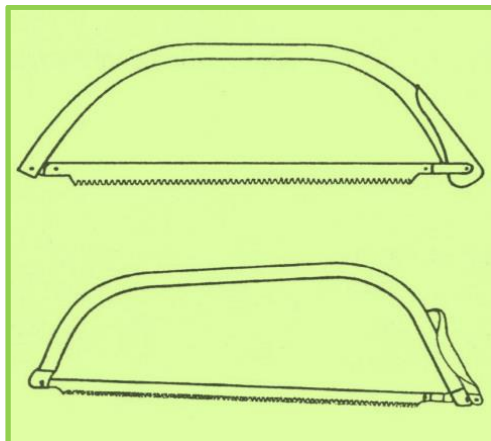
2) BŘICHATKA

Též nazývaná KAPR. Je pila tažná nenapínavá. Používá se při kácení stromů a rozřezávání dřeva větších rozměrů (kulatina, výřezy, trámy). Pila je jednomužná s jedním držadlem nebo dvoumužná, která je uvedena na dolním vyobrazení.

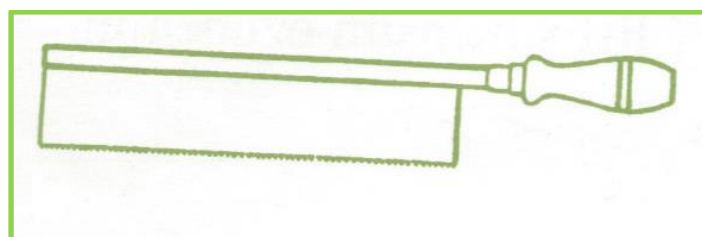
3) OBLOUKOVÁ PILA

Slouží spíše pro hrubější přeřezávání řeziva. V lese na prořezávky stromků. Mají různou velikost. Po dořezání je potřeba list uvolnit.

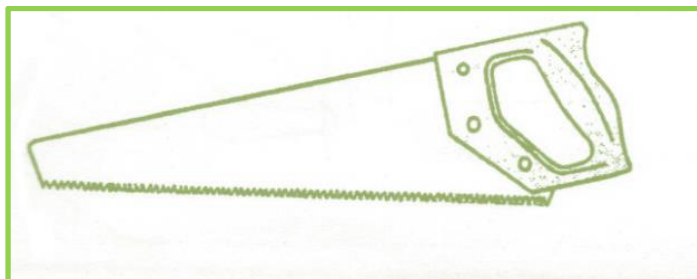
4) ČEPOVKA

Patří do skupiny pil tzv. VSAZENÝCH (vsazené do držáku). Má jemné trojúhelníkové ozubení a slouží převážně k řezání čepů, kolíků, lišt nebo ozubů.

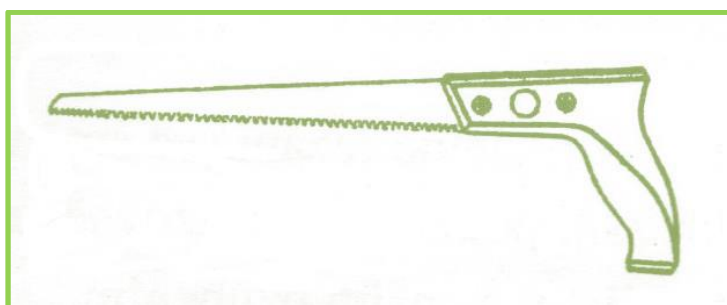
5) OCASKA

Další pila ze skupiny vsazených. Má list, který se ke konci mírně zužuje. Používá se k výrobě truhlářských a tesařských konstrukčních spojů. Dají se s ní řezat velkoplošné desky.

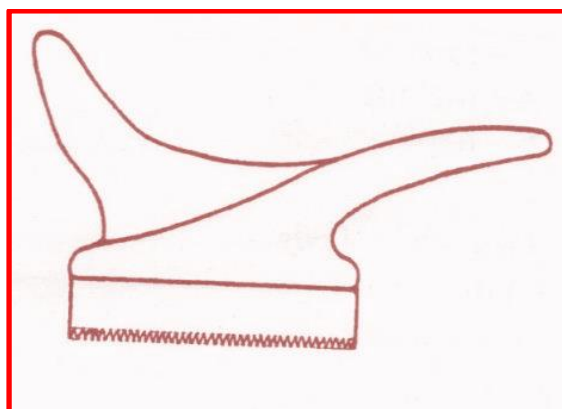
6) DĚROVKA

Lidově se jí též říká zlodějka. Má velmi úzký list, který se sbíhá téměř do špičky. Užívá se k vyřezávání malých otvorů do prken a velkoplošných materiálů. Zvládne řezat do oblouku (vykružovat).

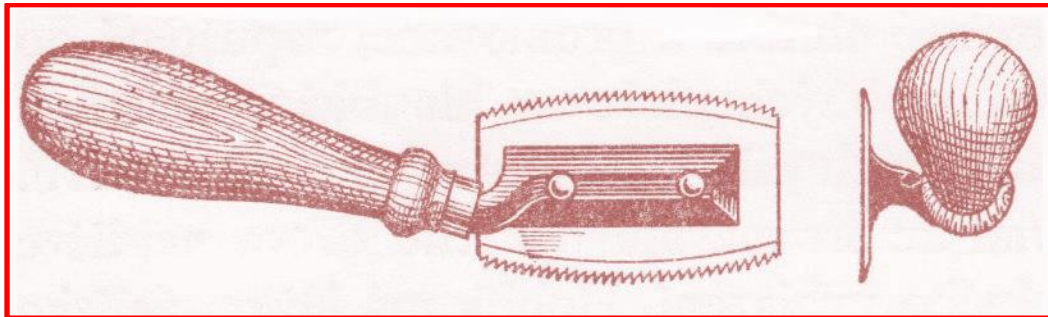
7) SVLAKOVKA

Má jednostranně ozubený list, vsazený v dřevěné nebo plastové rukojeti. Používá se pro zhotovování zářezů pro svlaky.

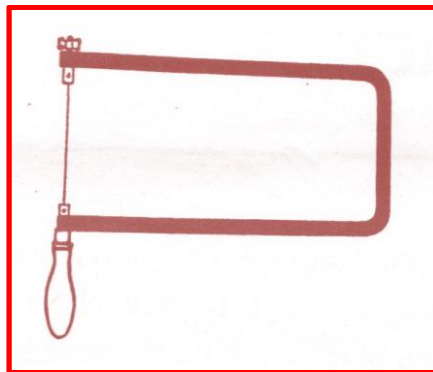
8) DÝHOVKA

Nebo také DÝHOŘEZKA. Je neobvyklá již svým tvarem. Má také své úzké vymezené použití a to zejména k přeřezávání dých a velmi tenkých překližek. Uřízne i tenké plasty např. UMAKART.

9) LUPÉNKOVÁ PILA

Má jemný a tenký pilový list, upnutý do čelistí v ocelovém rámu. Slouží k vyřezávání zakřivených tvarů a otvorů v tenkých deskách do síly materiálu 5 mm.

BOZ p

Při přenášení pil je vhodné pilové listy zakrýt lištou nebo krytkou.

Po dokončení práce se rámové a obloukové pile povolí pilové listy. Mohli by se přepnout a potom prasknout.

Používat pily s ostrými a srovnanými zuby.

Pily věšet na stěnu, nepokládat na kovový povrch nebo na beton.

Volit optimální typ pily, která je k dané práci nejvhodnější.

Dodržovat pravidla řezání (sklon pily, listu, směr ozubení, rychlost řezání, tlak na pilu).

POUŽITÉ ZDROJE:

HÁJEK V.: Pracujeme se dřevem. SVOBODA LIBERTAS Praha 1993

NOVOTNÝ M, KULHÁNEK J. Ing.: Truhlářské práce – Technologie 1.r. PARTA Praha 2001

Vlastní přípravy (WORD, EXCEL, fotografie)

Exkurze truhlářské dílny